

Intarpas

ECB EKSPERTŲ MAKROEKONOMINĖS PROGNOZĖS EURO ZONAI

Remdamiesi turima iki 2009 m. rugpjūčio 21 d. informacija, ECB ekspertai numatė euro zonos makroekonominę raidą¹. Atsižvelgiant į pasaulio ekonomikos lėto atsigavimo perspektyvas, numatoma, kad 2009 m. vidutinis metinis realusis BVP bus neigiamas ir augs nuo –4,4 % iki –3,8 %, prieš pasiekdamas nuo –0,5 % iki +0,9 % 2010 m. Tikimasi, kad dėl šiuo metu prognozuojamo euro zonos ekonomikos sąstingio infliacijos spaudimas susilpnės. Numatoma, kad 2009 m. bendras SVKI vidutiniškai didės nuo 0,2 % iki 0,6 %, o 2010 m. pakils nuo 0,8 % iki 1,6 %.

Techninės prielaidos dėl palūkanų normų, valiutų kursų, žaliavų kainų ir fiskalinės politikos

Techninės prielaidos dėl palūkanų normų, energijos ir žaliavų, neįskaitant energijos, kainų grindžiamos rinkos lūkesčiais (galutinė duomenų įtraukimo data – 2009 m. rugpjūčio 14 d.)². Prielaidos dėl trumpalaikių palūkanų normų yra visiškai techninio pobūdžio. Trumpalaikės palūkanų normos yra 3 mėn. EURIBOR, o rinkos lūkesčiai apskaičiuojami pagal ateities sandorių normas. Pagal metodiką apskaičiuota vidutinė trumpalaikių palūkanų norma 2009 m. turėtų būti lygi 1,3 %, o 2010 m. – 1,6 %. Rinkos lūkesčiai dėl euro zonos 10 m. trukmės vyriausybės obligacijų nominaliojo pajamingumo leidžia tikėtis, kad pajamingumas vidutiniškai kils nuo 4,1 % (2009 m.) iki 4,3 % (2010 m.). Pagrindiniame prognozių variante atsižvelgta į neseniai pagerėjusių finansavimo sąlygų požymius ir įtraukta prielaida, kad prognozės laikotarpiu skirtumas tarp bankų trumpalaikio skolinimo palūkanų ir 3 mėn. EURIBOR ir toliau mažės. Panašiai spėjama, kad kreditavimo sąlygos ilgainiui taps nebe tokios griežtos. Kalbant apie žaliavas, sprendžiant pagal ateities sandorių rinką per 2 savaites (iki galutinės duomenų įtraukimo datos), vidutinės naftos kainos 2009 m. turėtų būti 62,4 JAV dol., 2010 m. – 78,8 JAV dol. už barelį. Daroma prielaida, kad žaliavų, neįskaitant energijos, kainos JAV dol. 2009 m. gerokai kris – 21,4 %, o 2010 m. pakils 17,1 %.

Daroma techninė prielaida, kad dvišaliai valiutų kursai prognozės laikotarpiu nesikeis ir bus tokie, kokie vidutiniškai buvo 2 savaites iki galutinės duomenų įtraukimo datos. Tai leidžia manyti, kad 2009 m. euro ir JAV dol. kursas bus 1,38, o 2010 m. – 1,43; euro efektyvusis kursas 2009 m. pakils 0,1 %, o 2010 m. – dar 0,6 %.

Fiskalinės politikos prielaidos pagrįstos atskirų euro zonos šalių nacionalinių biudžetų planais, turėtais 2009 m. rugpjūčio 14 d. Jos apima visas politikos priemones, kurias jau patvirtino nacionaliniai parlamentai arba kurios jau yra išsamiai apibrėžtos vyriausybių ir greičiausiai bus patvirtintos.

Prielaidos dėl tarptautinės ekonominės aplinkos raidos

Pasaulio ekonominei perspektyvai poveikį ir toliau daro finansų krizė. Tačiau po metų pradžioje precedento neturinčio ir sinchroniško pasaulinės prekybos smukimo vertinama, kad 2009 m. antrąjį

¹ ECB ekspertų makroekonominės prognozės papildo Eurosistemos ekspertų makroekonominės prognozės, kurias du kartus per metus ECB rengia kartu su euro zonos nacionalinių centrinių bankų ekspertais. Taikyti metodai atitinka Eurosistemos ekspertų makroekonominių prognozių rengimo metodus, aprašytus „A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises“, ECB, 2001 m. birželio mėn. Jį galima rasti ECB interneto svetainėje. Kadangi su prognozėmis susijęs neapibrėžtumas, pateikiamos kiekvieno kintamojo tikėtinos ribos. Kiekvieno kintamojo ir laikotarpio ribos atitinka pagal metodą apskaičiuotus 75 % tikimybės intervalus. Taikyta metodika aprašyta leidinyje „New procedure for constructing ECB staff projection ranges“, ECB, 2008 m. rugsėjo mėn., taip pat paskelbta ECB interneto svetainėje. Tebesant ypatingoms ekonominėms ir finansinėms sąlygoms, šiuo metu su prognozėmis susijęs didesnis negu įprasta neapibrėžtumas.

² Prielaidos dėl naftos ir maisto kainų pagrįstos ateities sandorių kainomis iki prognozių laikotarpio pabaigos. Daroma prielaida, kad kitų žaliavų kainos atitiks ateities sandorių kainas iki 2010 m. trečiojo ketvirčio ir kis rodydamos pasaulio ekonomikos raidą.

ketvirtį pasaulinis augimas tapo teigiamas ir, tikėtina, pamažu didės. Nepaisant to, numatoma, kad prognozės laikotarpiu pasaulinis augimas tebebus vangus dėl daugeliui būtino balanso restruktūrizavimo. Apskritai prognozuojama, kad 2009 m. realusis BVP pasaulyje už euro zonos ribų sumažės vidutiniškai 1,2 %, o 2010 m. išaugs 2,7 %. Esminės pasaulio prekybos korekcijos rodo, jog yra tikimasi, kad užsienio paklausa euro zonos eksportui 2009 m. kris 13,0 %, prieš pradėdama 2010 m. augti 1,7 %.

Numatomas realiojo BVP augimas

Nuo 2008 m. antrojo ketvirčio euro zonos realiojo BVP augimas buvo neigiamas. Šių metų pradžioje gerokai sumažėjus ekonominiam aktyvumui, 2009 m. antrąjį ketvirtį realusis BVP sumažėjo nedaug. Remiantis naujausiais trumpalaikiais ekonominiais rodikliais ir apklausomis, tikimasi, kad šių metų antrąjį pusmetį realusis BVP stabilizuosis, prieš pradėdamas nuosekliai didėti 2010 m. Prognozuojami teigiami pokyčiai pagrįsti eksporto pagyvėjimu. Tikimasi, kad vidaus paklausa išaugs pritaikius fiskalinės paskatos priemones, cikliška padidėjus atsargų kiekiui ir įgyvendinus finansų sistemos veikimui palankias priemones. Atsižvelgiant į kai kurių skatinamųjų veiksnių laikiną poveikį ir susilpnėjusį pasaulio ekonomikos aktyvumą bei aukštą neapibrėžtumo lygį, tikėtinas netolygus ir gana vangus ekonomikos atsigavimas. Ypač tikėtina, kad iki 2010 m. vidurio mažės investicijos. Prognozuojama, kad privatų vartojimą slopins didėjantis nedarbas ir silpnas vartotojų pasitikėjimas, nepaisant to, kad maža infliacija prisideda prie realių pajamų. Apskritai, tikėtina, kad 2008 m. 0,6 % sudaręs realiojo BVP augimas 2009 m. bus neigiamas ir svyruos nuo –4,4 % iki –3,8 %, prieš pradėdamas 2010 m. kilti nuo –0,5 % iki +0,9 %.

A lentelė. Makroekonominės prognozės euro zonai

(vidutiniai metiniai pokyčiai, procentais)^{1,2}

	2008	2009	2010
SVKI	3,3	0,2–0,6	0,8–1,6
Realusis BVP	0,6	nuo –4,4 iki –3,8	–0,5–0,9
Privatus vartojimas	0,3	nuo –1,3 iki –0,5	–0,8–0,6
Valdžios sektoriaus vartojimas	1,9	1,4–2,0	1,0–1,8
Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas	–0,2	nuo –12,1 iki –9,9	nuo –5,2 iki –1,2
Eksportas (prekės ir paslaugos)	0,9	nuo –16,2 iki –13,6	–0,6–2,4
Importas (prekės ir paslaugos)	1,0	nuo –13,6 iki –11,0	–2,3–2,1

¹ Numatoma realiojo BVP ir jo sudedamųjų dalių raida pateikta pagal dėl darbo dienų skaičiaus pakoreguotus duomenis. Į numatomą importo ir eksporto raidą įtraukta prekyba euro zonoje.

² BVP duomenys apima visas 16 euro zonos šalių. Kalbant apie SVKI, Slovakija įtraukta kaip euro zonos dalis į 2009 m. prognozių ribas. Vidutiniai metiniai pokyčiai procentais 2009 m. apskaičiuoti imant euro zoną, jau 2008 m. įskaitant Slovakiją.

Numatoma kainų ir sąnaudų raida

Atsižvelgiant į ankstesnius žaliavų kainų šuolių bazės efektus, tikimasi, kad 2009 m. vidutinė metinė SVKI pagrindu apskaičiuota infliacija sumažės nuo 0,2 % iki 0,6 % (2008 m. buvo 3,3 %). Nors per ateinančius mėnesius šie bazės efektai pasikeis priešinga kryptimi, tikimasi, kad silpnos euro zonos ekonominės perspektyvos neleis sustiprėti vidaus kainų spaudimui, prognozuojant, kad 2010 m. infliacija sudarys nuo 0,8 % iki 1,6 %. 2008 m. labai didėjęs atlygio vienam darbuotojui augimas turėtų gerokai sumažėti 2009 m. ir tik vėliau pradėti pamažu kilti, darbo užmokesčiui gana santūriai augant tiek

privačiajame, tiek viešajame sektoriuose dėl prastėjančios padėties darbo rinkoje ir nedidelės infliacijos. Spėjama, kad prieš pakildamos mažesnės pelno maržos mažins infliaciją 2009 m.

Palyginimas su 2009 m. birželio mėn. prognozėmis

Palyginti su 2009 m. birželio mėn. ECB mėnesiniame biuletenyje paskelbtomis Eurosistemos ekspertų makroekonominėmis prognozėmis, 2009 m. ir 2010 m. numatytos realiojo BVP augimo ribos buvo padidintos, o tai rodo geresnius negu tikėtasi BVP rezultatus 2009 m. antrąjį ketvirtį ir šiek tiek palankesnes vidaus ir išorės paklausos perspektyvas kitą šių metų laikotarpį.

2009 m. ir 2010 m. numatytos bendro SVKI metinio augimo ribos buvo truputį padidintos, palyginti su 2009 m. birželio mėn. prognozėmis. Tai iš esmės rodo jau minėtas pakoreguotas didesnes energijos kainas ir šiek tiek mažiau palankesnes realiojo BVP augimo prognozes.

B lentelė. Palyginimas su 2009 m. birželio mėn. prognozėmis

(vidutiniai metiniai pokyčiai, procentais)

	2008	2009	2010
Realusis BVP – 2009 m. birželio mėn.	0,6	nuo –5,1 iki –4,1	–1,0–0,4
Realusis BVP – 2009 m. rugsėjo mėn.	0,6	nuo –4,4 iki –3,8	–0,5–0,9
SVKI – 2009 m. birželio mėn.	3,3	0,1–0,5	0,6–1,4
SVKI – 2009 m. rugsėjo mėn.	3,3	0,2–0,6	0,8–1,6

© Europos centrinis bankas, 2009 m.

Adresas: Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurtas prie Maino, Vokietija
Pašto adresas: Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurtas prie Maino, Vokietija
Telefonas: +49 69 1344 0
Faksas: +49 69 1344 6000
Internetas: <http://www.ecb.europa.eu>

Visos teisės saugomos.

Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.